

N:o 127.

Af herr **C. W. Collander**, om afskaffande af stämpelafgiften
å patentbref.

Otvifvelaktigt ligger det i statens välförstådda intresse att på ändamålsenligaste sätt uppmuntra och främja uppfinnareverksamheten på det industriella området, då denna nyttiga verksamhet i hög grad bidrager till att utveckla ett sundt och kraftigt näringslif inom landet.

I sådant afseende gäller det bland annat tillse, att de afgifter, som staten, enligt gällande förordningar, fordrar för meddelande af patent, ej äro så höga, att de verka förlamande på berörda verksamhet, särskildt hvad uppfinnare tillhörande arbetsklassen angå och likaså för uppfinningar, som, ehuru nyttiga t. ex. i vetenskapligt afseende, vid tillämpningen endast förmå lemna en begränsad ersättning åt patenttagaren.

Vid genomläsande af byråchefens underdåniga berättelse öfver kongl. patentbyråns verksamhet under perioden 1885—1888, till hvilken jag för närmare upplysningar i ämnet anhåller få hänvisa, kan man ej undgå att finna, det icke allenast ett verkligt behof att få ifrågavarande patentkostnader nedsatta förefinnes, utan äfven att fullgiltiga skäl i annat afseende tala för en sådan åtgärd å statens sida.

De afgifter, som blifvit till patentbyrån erlagda, hafva nemligen ej allenast varit tillräckliga att utan det ringaste tillskott af statsmedel bestrida *hela kostnaden* för patentbyråns organisation och verksamhet, utan äfven lemnat byrån ett disponibelt öfverskott, som vid slutet af förra året uppgick till något öfver 59,000 kronor, alltså i genomsnitt omkring 10,000 kronor årligen under de sex år, som patentbyrån varit i verksamhet.

Men utom afgifterna till patentbyrån åligger det patenttagare äfven enligt 3 § i gällande stämpelförordning att för undfående af patentbref gälda en stämpelafgift af 25 kronor; och hafva patenttagarne sålunda under de passerade sex åren till statskassan sammanlagdt fått erlægga ej mindre än omkring 68,000 kronor.

Utom det fullständiga underhållet af det för dem tillkomna embetsverket, hafva följaktligen de, som anlitat detsamma, årligen till staten måst erlægga öfver 20,000 kronor.

Vid föredragning inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet af den kongl. propositionen angående nu gällande patentförordning, som afläts till 1884 års riksdag, yttrade dåvarande civilministern von Krusenstjerna, beträffande de i 11 § föreslagna patentafgifterna, följande:

»En beräkning af de inkomster, som med den nu ifrågasatta anordningen skulle beredas patentmyndigheten, möter visserligen åtskilliga svårigheter, men med temlig visshet synes dock kunna antagas, att de föreslagna afgifterna skola till fullo förslå till bestridande af kostnaden för patentpublikationerna och patentmyndighetens öfriga utgifter äfvensom inom kort derutöfver lemna tillgång till aflöning af den för patentärendenas handläggning nödiga personalen.»

En detta civilministerns yttrande åtföljande sannolikhetsberäkning af patentbyråns kommande inkomster utvisar bland annat för

år 1885 . .	kronor 20,000: —.	
» 1886 . .	— 28,000: —.	
» 1887 . .	— 34,400: —.	
» 1888 . .	— 40,125: —.	S:a kr. 122,525: —,

under det de i verkligheten uppgått till kronor 283,814: 12.

Detta för patentbyrån i ekonomiskt afseende ytterst gynsamma resultat, hvilket nog i första rummet torde få tillskrifvas den utmärkta ledning samt lifliga intresse för sin uppgift, som inom detta unga embetsverk förefinnes, synes mig vara ett fullgiltigt skäl för staten att nu bereda patenttagare en välbehöflig lättnad i kostnader.

Ehuru det härvid med fog kunde ifrågasättas, att berörda afgifter ej böra sättas till högre belopp än hvad erfarenheten visat vara fullt trygghande för bestridande af hela kostnaden för patentbyråns upprätthållande, så är det må hända för tidigt att redan nu yrka på en motsvarande nedläggning i gällande afgifter, men deremot synes mig att staten, då patent-

afgifterna lemna ett rätt betydligt öfverskott till byrån, bör afstå från stämpelskatten å patentbrefven.

Stämpelafgiften för patent utgick vid tidpunkten, då den nu gällande patentförordningen tillkom, med 7 kronor för hvarje patentår och skulle alltså utgått med 105 kronor för femton års patenträtt, men någon annan särskild afgift ålåg då ej patenttagare. I sammanhang med den nya patentförordningen föreslog emellertid Kongl. Maj:t att stämpelafgiften skulle nedsättas till dess nuvarande belopp eller 25 kronor för hela patenttiden, men bör härvid bemärkas, att Kongl. Maj:t, på sätt det här förut citerade yttrandet af civilministern angifver, beräknade att patentafgifterna, under den första perioden af patentbyråns verksamhet, antagligen ej skulle täcka hela utgiften för byråns upprätthållande, utan att därför äfven andra statsmedel finge anlitas.

Villigt erkännes, att stämpelafgift är en synnerligt lämplig skatteform, och att man ej utan verkliga skäl bör föreslå dess fullständiga afskaffande för någon handling, som Riksdagen ansett böra med stämpel beläggas, men i föreliggande fråga synes mig kunna fullt tillämpas 1890 års bevillningsutskotts yttrande i dess betänkande n:o 10 angående stämpelafgiften, nemligen: »Den stämpelafgift, som erlægges för statsmyndigheters expeditioner, är till sin natur en afgift för anlitaudet af offentlig myndighet, en afgift som uttages af den, hvilken i något särskildt fall till sin förmån påkallar statens verksamhet.»

Men det är just detta, som patenttagarne redan fullgjort genom erläggande af patentafgifter, som till fullo täcka patentbyråns upprätthållande.

På grund af hvad jag haft äran anföra, får jag värdsamt föreslå,

det Riksdagen måtte besluta, att den afgift, som i 3 § af gällande stämpelförordning finnes åsatt patentbref, skall upphöra.

Stockholm den 28 januari 1891.

C. W. Collander.

Häruti instämmer

Edvard Thermanius.